

Egyházi Képviselő Tanács

november 27-én tartotta IV. évnegyedi ülését, melynek tárgyszorozatán szerepeltek az elnökileg elintézett fontosabb ügyekről szóló jelentés, az állandó bizottságok jegyzőkönyvei, az esperesi vizsgálószékek és egyházköri közgyűlések jegyzőkönyveinek kiértékelése, a Protestáns Teológiai Intézettel kapcsolatos ügyek, az Egyházi Képviselő Tanács és Nyugdíj- és Segélypénztár jelentése az elmúlt esztendőről, a főtanácsai választások előkészítése, valamint az egyházközségek, egyházi központ zárszámadásai és 1987. évi költségvetései.

Egyházi Főtanács

december 6—7. napjain tartotta évi rendes gyűlését dr. Kovács Lajos püspök és dr. Barabássy László főgondnok elnökletével. Elnöklő főgondnok megnyitó beszédében megállapította, hogy „ha az utóbbi 25 év megvalósításaira tekintek, úgy gondolom, nem tévedek, hogy híveink áldozatkészsége csak optimizmussal tölthet el, hiszen gyülekezeteink fejlődnek lelkieken, de megbírkóznak az anyagi kérdésekkel is [...] Minden megvalósított eredmény újabb célok felé kell, hogy lendítsen, mert mindig maradnak és lesznek bőven tennivalók, melyeket csak az egységes összefogás valósíthat meg. Hiszem és remélem, hogy ebben a jövőben sem lesz hiány“.

Főtanács üdvözlő táviratot intézett Nicolae Ceaușescu államelnökhöz az alábbi szöveggel:

„Az Unitárius Egyház Főtanácsa 1986. december 6—7. napjain tartott gyűléséből a hívek és a lelkészek nevében odaadását és együttlétét fejezi ki az Ön fáradhatatlan tevékenységéért, melyet az ország egyre magasabb civilizációs és fejlődési csúcokra való emeléséért, a béke és a világ népei közötti együttműködésért kifejt.

A hívek és a lelkészek nevében elismerésünket fejezzük ki az országunkban létező vallásszabadságért és csatlakozunk országunk bel- és külpolitikájához, melynek Ön a kezdeményezője, Nicolae Ceaușescu államelnök úr, a román nép jeles fia, a mai világ kiemelkedő személyisége.

Az 1986. november 23-án tartott népszavazáson a Románia által egyoldalúan 5%-kal csökkentendő fegyverzet, hadsereglétszám és katonai kiadás kérdésében, mely az Ön újabb kezdeményezése, híveink és lelkészeink népünkkel együtt a békére, az életre szavazva, vallási felfogásunk szellemében, határozott igent mondtak.

Az Unitárius Egyház nevében biztosítjuk Önt, hogy követni fogjuk azt az utat, amelyen vezet országunk, Románia Szocialista Köz-

társaság jóléte, a béke, a fegyver és háború nélküli világ megvalósítása felé“.

A Főtanács tárgysorozatán szereplő püspöki, E. K. Tanács-i, valamint a Nyugdíj- és Segélypénztár-i jelentések felölelték az egyház egy évi tevékenységét, arról tárgyilagos és reménykeltő képet nyújtottak. A jelentések élénk megbeszélést váltottak ki, melynek során egyház-építő észrevételek és javaslatok hangzottak el.

Főtanács az 1987—1990. évek ciklusára megválasztotta az E. K. Tanács és az állandó bizottságok tagjait.

A Főtanács első napján tartott istentiszteleten, szombaton este Ke-dei Mózes újszékelyi lelkész végezte a szószéki szolgálatot (Mt 5,15). Vasárnap délelőtt Török Áron sepsiszentgyörgyi lelkész prédikált (Zsid 13,7). A vasárnapi istentiszteleten a küküllődombói egyházközség daldárdája énekelt.

A közebeden, a Berde-serleggel dr. Cseke Péter főtanácsai tag mondott pohárköszöntőt.

Lelkészavatás

Egyházi Főtanács december 7-én tartott istentisztelet keretében lelkésszé avatta Lucienne Kirk franciaországi unitárius lelkésznt.

Lucienne Kirk 1921. február 8-án született Moint Saint Aignanban. Teológiai tanulmányait az oxfordi Manchester College-ban és a Montpellier-i Protestáns Teológiai Fakultáson végezte el 1986-ban. Jelenleg a Carcassone-i protestáns egyházközségben szolgál ideiglenes minőségben, ugyanakkor egy francia unitárius egyházközség megszervezésére törekszik.

Lelkeszi értekezletek

A III. évnegyedi közérdekű és teológiai lelkeszi értekezleteket október 7—8., valamint 27—28. napjain tartották Nagyváradon, Marosvásárhelyen, Gyepesben és Brassóban. A közérdekű értekezőt tárgyát képezte „1986, a béke nemzetközi éve“ c. előadás; a teológiai értekezőt dr. Erdő János tartott előadást „A kijelentés ismertető jegyei és fajai“ címen.

Az értekezőt keretében tartott istentiszteleten Nagyváradon Benedek Ágoston kolozsvár-napocai, Marosvásárhelyen Kiss Károly medgyesi, Gyepesen Dancs Lajos énlaki és Brassóban Albert Attila sepsikőröspataki lelkész végezte a szószéki szolgálatot.

A IV. évnegyedi közérdekű és teológiai lelkeszi értekezőt november és december hónap elején tartották Kolozsvár-Napocán, Marosvásárhelyen, Székelyudvarhelyen és Brassóban. A közérdekű értekezőt előadásának címe: „A hazaszeretet a lelkészek és hívek szolgálatában“; a teológiai értekezőt dr. Szabó Árpád „A kijelentés és a Biblia“ című előadása hangzott el. Az előadásokat részletesen megtárgyalták az értekezőt résztvevő lelkészek.

A továbbképzést szolgáló istentiszteleten Kolozsvár-Napocán Fazakas Ferenc tordai, Marosvásárhelyen Balázs Tamás szentháromság-kisadorjáni, Székelyudvarhelyen Rűsz Domokos és Brassóban Bedő Béla datki lelkész prédikált.

Püspöki vizitáció

November hónapban dr. Kovács Lajos püspök kíséretével együtt folytatta vizitációját a maros-küküllői egyházkörben.

Zsákod, Bordos, Csokfalva egyházközségeket, valamint az erdőszentgyörgyi és szovátai leányegyházközségeket látogatta meg. A vizitáció alkalmával keblitanácsi ülést tartottak, megvizsgálták az egyházközségek ingó és ingatlan vagyonát és ügyvitelét. Az istentiszteleteken dr. Kovács Lajos püspök prédikált. A püspöki látogatás mindenütt szeretetvendégséggel ért véget.

Lelkésznevelés

Lelkészképesítő vizsgát tett november 4—5. napjain Pálfi Dénes bethlenszentmiklósi gyakorló segédlelkész, elégséges osztályzattal.

A *Protestáns Teológiai Intézetben* az 1986—87. tanulmányi év első félévi előadásai december 19-én értek véget.

Legációs szolgálatot teljesített minden hallgató karácsony ünnepén.

Énekvezérképzés

Énekvezérképesítő vizsgát tett december 16-án Berecz Zselyke, a marosvásárhelyi egyházközség tagja, jeles osztályzattal.

Személyi változások

Buzogány Sándor vadadi segédlelkész november 1-től kinevezést nyert rendes lelkésznek a sinfalvi egyházközségbe.

Balázs Tamás komjászegi segédlelkész december 1-től kinevezett rendes lelkésznek a szentháromság-kisadorjáni egyházközségbe.

A Román Ortodox Egyház új pátriárkája

A Román Ortodox Egyház Szinódusa november 9-én Teoctist Arăpașu, Iași-i metropolitát választotta meg pátriárkának.

Teoctist Arăpașu 1915. február 7-én született a Botoșani megyei Tocileni faluban. Teológiai tanulmányait a bukaresti Ortodox Teológiai Intézetben végezte 1940—1945. években. Az egyházban különböző magas tisztségeket töltött be; 1950-től a Pátriárkátus püspökhelyettese volt; 1954-től a bukaresti Ortodox Teológiai Intézet rektori tisztségét

töltötte be; 1962—1973 között aradi püspök, 1973-tól Olténia metropolitája, majd 1977-től Moldva és Suceava érseke volt.

Az új pátriárka beiktatása november 16-án volt. A beiktatási ünnepségen egyházunkat dr. Kovács Lajos püspök képviselte.

Felekezeti teológiai konferencia

A 48. felekezeti teológiai konferenciát december 2—3. napjain tartották Nagyszebenben, melyen a hazai egyházak képviselői, a teológiai intézetek igazgatói és tanárai, valamint egyházi folyóiratok szerkesztői, doktorjelöltek és más meghívottak vettek részt.

A konferencia első napján dr. Liviu Streza nagyszebeni ortodox teológiai intézeti tanársegéd „A béke — az igazság és a szolgálat ügye” című előadása hangzott el. A második napon dr. Nicolae Stoicescu történész tartott előadást „Mircea cel Mare, az ősi föld védelmezője, a román nép történelmének kiemelkedő személyisége” címmel. Mindkét előadást részletes megbeszélés követte.

A konferencián egyházunkat Rezi Elek tanársegéd képviselte.

■ *Lelkész-kibúcsúzó ünnepély.* Halmágyi Pál nyugalomba vonult lelkész kibúcsúzó ünnepélyét a bethlenszentmiklósi egyházközség október 12-én tartotta. Halmágyi Pál 1Kor 13,13 alapján mondott egyházi beszédében búcsúzott el gyülekezetétől. A kibúcsúzó lelkészt az egyházkör részéről Benedek Sándor esperes, Benedek Ágoston és Sándor Bálint köszöntötték; az egyházközség részéről többen köszöntötték. A kibúcsúzó ünnepély szeretetvendégséggel ért véget.

■ *Egyházi beszéd és agenda-pályázat eredménye.* A Főtanács december 7-i ülésén került sor az egyházi beszéd és agendapályázat eredményének kihirdetésére. A beküldött pályamunkák közül jutalomban részesültek: „A szolgálat teljes betöltése” c. prédikáció, szerzője Török Áron sepsiszentgyörgyi lelkész és „Az ismeretlen Isten” c. egyházi beszéd, szerzője Csongvai Attila szentgericei lelkész. A jutalomdíjat dr. Kovács Lajos püspök osztotta ki.

■ *Pályázathirdetés* Egyházi Képviselő Tanács pályázatot hirdet egyházi beszédre (vasárnapi és ünnepi istentiszteletre) és úrvacsorai ágendára szabadon választott textus alapján. A jeligével ellátott pályamunkák 1987. október 30-ig küldendők be az E. K. Tanács címére.

■ *Lelkész-beiktató ünnepély.* A sinfalvi egyházközség november 2-án tartotta Buzogány Sándor beiktatását. A kinevező irat felolvasása után az új lelkész megtartotta beköszöntő prédikációját (Jn 5,17); ezt követte Ferencz Gábor espereshelyettes beiktató beszéde Mt 5,15—16 alapján. Az üdvözetek során Buzogány Sándort a gyülekezet nevében Balla József, az egyházkör részéről Lőrinczi Károly lelkész, a maros-küküllői egyházkör lelkészei nevében Varga Sándor nyárádszentmártoni lelkész köszöntötte. Az ünnepély szeretetvendégséggel ért véget.

■ **A szentháromság-kisadorjáni egyházközség** új lelkészének, Balázs Tamásnak beiktatását november 30-án rendezte meg. A kinevezési okiratot Csongvai Attila köri jegyző olvasta fel; ezután az új lelkész Mt 11,28—30 alapján megtartotta beköszöntő prédikációját. Kolcsár Sándor esperes Mt 25,24—30 alapján iktatta be Balázs Tamást. Az új lelkészt köszöntötték a gyülekezet részéről: Fazakas Sándor, Tökés Sándor, Tattár Ildikó és Nagy Tünde; az egyházkör nevében Inczeffy Károly felügyelő gondnok, Varga Sándor Zoltán és Máthé Ödön lelkészek.

Az ünnepély, melyen a szomszéd egyházközségek lelkészei, gondnokai és hívei közül többen megjelentek, szeretetvendégséggel ért véget.

■ Dr. Kovács Lajos püspök október 15—november 5. között látogatást tett a Magyarországi Unitárius Egyháznál. Október 18-án részt vett a Budapesten megrendezett Kriza János emlékünnepélyen. Október 19-én a Magyarországi Unitárius Egyháznak a pestlőrinci templomban tartott főtanács istentiszteletén egyházi beszédet mondott. Október 21-én dr. Frencz József püspök kíséretében látogatást tett az Egyházügyi Hivatalban, ahol Bay László igazgató fogadta. November 1-én részt vett a Nagy Ignác utcai templomban tartott halottak napi istentiszteleten.

■ **Doktoravatás.** A Protestáns Teológiai Intézetben november 12-én doktorrá avatták Magda van der Ende holland, november 26-án Juhász Tamás, Juhász András és Berthold Köber doktorjelölteket.

■ **100 évvel ezelőtt, 1886. október 23-án született dr. Varga Béla.** Apja Varga Dénes, tanár, majd igazgató a tordai unitárius gimnáziumban. 1922—1938 között a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémia professzoraként működött; 1938-ban az Egyház püspökévé választották. 1940—1942 között a kolozsvári tudományegyetemen a pedagógiai tanszék rendes tanára volt. 1942. április 10-én halt meg. Emlékét hálás kegyelettel őrizzük.

■ **Dr. Borbáth Dániel,** a Protestáns Teológiai Intézet ny. tanára 82. évében, 1986. november 14-én elhunyt. November 18-án temették el a Házsongrádi temetőben.

■ **Ökumenikus imatalálkozó Assisiben.** II. János Pál pápa meghívása nyomán 32 keresztény és 30 nemkeresztény vallási szervezet képviselői gyűltek össze október 27-én az itáliai Assisiben, hogy együtt imádkozzanak a békéért. Az Unitárius Világszövetség (IARF) képviselőjében dr. Roy Smith elnök vett részt a béke imáson.

*

Halottunk

Özv. *Ekárt Andorné Pálffy Sarolta*, néhai Ekárt Andor székelykeresztúri lelkész-esperes özvegye, november 22-én, életének 82. évében Székelykeresztúron elhunyt. Temetésén, november 24-én, Botha Dénes és Jakab Dénes lelkészek végeztek szolgálatot.

Emléke legyen áldott!

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE

A Keresztény Magvető előfizetési díja az 1986. évben belföldön és a szocialista országokban évi 100 lej, amelyet belföldön a lelkészi hivatalok útján vagy közvetlenül az egyházi központban (3400 — Cluj-Napoca, Lenin út 9) lehet kifizetni.

Magyarországi olvasók a Posta Központi Hírlapiroda külföldi előfizetési osztálya — Budapest VII. Lövölde tér 7 sz. — fiókjánál fizethetnek elő. A többi szocialista országokból a „ROMPRESFILATELIA“ sectorul export-import presă P.O. Box 12—201 telex 10376 prsfir, București, Calea Griviței nr. 64—66 címre kell befizetni.

Az előfizetési díj a nyugati országok részére 200 lej, amely összeg ugyancsak a „ROMPRESFILATELIA“ sectorul export-import presă P. O. Box 12—201 telex 10376, prsfir, București, Calea Griviței nr. 64—66 fizetendő.

Dr. Erdő János: *Teológiai tanulmányok*. Az Unitárius Egyház Kiadása, Kolozsvár-Napoca, 1986. 324 l.

Dr. Erdő János teológiai professzor, egyházi főjegyző 1986-ban megjelent és 324 oldalra terjedő könyve egyházi életünk jelentős eseménye. Az abban foglalt tanulmányok egy részét már közölte folyóiratunk, a Keresztény Magvető. Mégis nagy jelentőségű, hogy e könyvben összegyűjtve élénk tárulnak az unitárius rendszeres teológia és egyháztörténelem területén végzett alapos kutatásainak legfőbb eredményei. Mert Erdő János az a nagyszerű tudós, aki világosan megfogalmazta vallásunknak azokat az alapvető tételeit, amelyek a mai unitarizmus hitét és erkölcsstanát tükrözik; ugyanakkor egyházunk történetével kapcsolatban is több vonatkozásban nyújt pontos útmutatást.

A könyv mindenekelőtt, bevezetésként, időrendi sorrendben, 50 oldalon át egyházunk történetének főbb eseményeit ismerteti az elindulástól napjainkig. Az első értekezés azzal a nagy változással foglalkozik, melyet János Zsigmond fejedelem korai halálával utóda, a katolikus vallású Báthori István idézett elő, aki Dávid Ferenc tanításai ellen minden erejével harcolva, az egyházat és híveit súlyos megpróbáltatásoknak tette ki, főképpen az ún. innovációs törvénynek az 1572-iki tordai országgyűlésen való kimondatásával, amelynek később olyan végzetes következménye lett. A következő tanulmány kimutatja, hogy a Biblia volt Dávid Ferenc reformációjának „alapja és zsinormértéke“. Meghirdette Isten egységének és Jézus embervoltának tanát, elvetve a szentháromságot, mely szerinte nem bibliai eredetű. Hitvitáiban legfőbb érveit a Bibliából merítette, melyet a vallásos élet leggazdagabb forrásának tartott. Szerző a türelem problémáját tanulmányozva hangsúlyozza, hogy Dávid Ferenc nem elégedett meg a keresztény vallás istentanának a megreformálásával, hanem mélyen humanista szemléletével olyan alapelveket állapított meg, mint a hit- és lelkiismereti szabadság, valamint a vallásos türelem. Az 1568-iki tordai országgyűlés Dávid Ferenc tanainak elismerését jelentette. Megállapítja, hogy „ez a vallásügyi végzés a radikális reformáció és a haladó erők győzelme volt, és a maga nemében egyedülálló jelenség a 16. században.“ Heltai Gáspárról szóló tanulmányában ismerteti a század nagy teológusának a reformáció mozgalmában való tevékeny részvételét, aki hosszas lelki vívódás után élete utolsó éveiben unitáriussá lett és prédikátori, könyvkiadói és írói minőségében egyaránt az unitárius reformáció kiemelkedő személyiségévé és Dávid Ferenc reformációjának buzgó támogatójává vált. Következő értekezésében, tanulmányozva a Kriza János későbbi püspök által névtelenül kiadott kátét, megállapítja, hogy annak szerzője Channing Ellery Vilmos, a nagy észak-amerikai unitárius prédikátor volt és az a Kriza